

Curtea de Conturi a Republicii Moldova

**Raportul auditului situațiilor financiare consolidate
ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare,
încheiate la 31.12.2023**

Direcția generală de audit I

Temeiul efectuării și scopul auditului

✓ **Misiunea de audit a fost realizată în temeiul:**

- Art.31 și art.32 din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova
- Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anii 2023 și 2024

✓ **Scopul auditului situațiilor financiare consolidate**

- Testarea sub toate aspectele semnificative, dacă rapoartele financiare consolidate ale Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, încheiate la 31 decembrie 2023, prezintă o imagine corectă și fidelă în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil și, în ansamblul său, nu conțin denaturări semnificative, datorate fraudei sau erorii

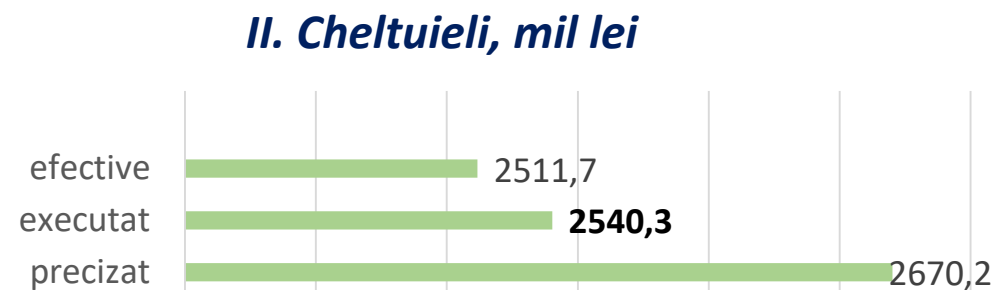
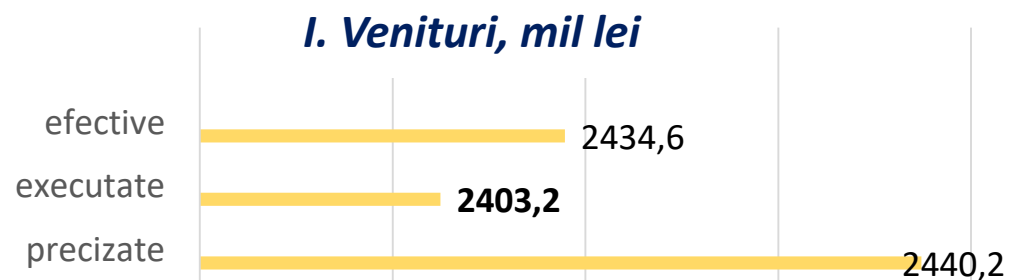
Responsabilitatea auditorului

- colectarea probelor suficiente și adecvate pentru susținerea opiniei de audit.

Indicatorii financiari bugetari consolidati la 31.12.2023

16 entități subordonate

Denumirea indicatorului financiar	Valoarea, mil lei
Active nefinanciare	589,6
Active financiare	738,1
Total Active	1327,7

Supraevaluarea soldului grupei de conturi 415 „Acțiuni și alte forme de participare în capital în interiorul țării cu 92,5 mil. lei

- ✓ Menținerea în evidență contabilă a valorii capitalului social al Întreprinderilor de Stat lichidate

Supraevaluare
cu 23,2 mil. lei

- ✓ Î.S. „Moldresurse” în sumă de **20,2 mil. lei**, lichidată din data de 25.10.2023
- ✓ Î.S. „Moldvinipoteca” în sumă de **3,0 mil. lei**, lichidată din 18.04.2023

- ✓ Menținerea în evidență contabilă a valorii capitalului social a unei întreprinderi de stat statutul căreia, conform Hotărârii Guvernului nr. 960/2020 a fost modificat din Întreprindere de Stat în Instituție Publică la autogestiune

Supraevaluare
2,4 mil. lei

- ✓ Î.S. „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților” s-a reorganizat în Serviciul de Stat „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților” – în sumă de **2,4 mil. lei**

- ✓ neexcluderea din evidență contabilă a **66,9 mil. lei**, valoarea capitalului social aferent a 4 întreprinderi de stat, fondator al cărora, conform Hotărârii Guvernului nr.902/2017, este APP

Supraevaluare
cu 66,9 mil. lei

- ✓ Î.S. „Mina de piatră din Mileștii Mici” - **5,3 mil. lei**
- ✓ Î.S. „Terra” – **9,2 mil. lei**
- ✓ Asociația agroindustrială „Victoria” – **10,8 mil. lei**
- ✓ Î.S. „Combinatul de Produse Alimentare din Bălți” – **41,6 mil. lei**

! Tergiversarea implementării HG nr.793/2022

8 colegii, al căror fondator a fost MAIA, până la finele anului 2023 nu au fost transmise către Ministerul Educației și Cercetării

În decembrie 2023 MAIA a remis MEC spre semnare 4 acte de primire- predare din care, în aprilie 2024, au fost semnate 3 acte de primire-predare

Deficiențe la înregistrarea drepturilor de proprietate în Registrul Bunurilor Imobile

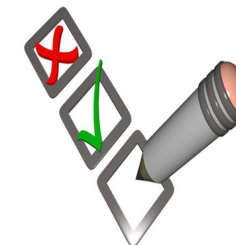
✓ MAIA și instituțiile din subordine nu au înregistrate drepturile patrimoniale pentru:

- **46 de bunuri imobile**
din 561 de unități

SSIAPH	CSTSP	IP ICCC Selecția	IP IȘPBZMV	IP IF Porumbeni	IP IPAPS N.Dimo	IȘPHTA	MAIA	Total
14/448	4/28	9/421	3/3	13/14	3/9	0/14	0/3	46/561

- **31 de loturi de teren**
din 152 de unități

SSAPH	CSTSP	IP ICCC Selecția	IP IȘPBZMV	IP IF Porumbeni	IP IPAPS N.Dimo	IȘPHTA	MAIA	Total
0/36	1/22	0/9	7/30	0/5	0/4	23/45	0/1	31/152

**Riscul de
înstrăinare
necontrolată a
patrimoniului**

- Conform datelor din RBI, 5 terenuri cu suprafața de 6,5 ha, în valoare de 0,24 mil. lei, gestionate de către Serviciul Special pentru influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice, aparțin Autorităților Publice Locale, dar totodată, sunt incluse în Anexa nr.1 la HG nr. 161/2019.
- Conform datelor din RBI, 3 clădiri aparțin cu dreptul de proprietate Ministerului Administrației Publice Locale, care a fost lichidat/reorganizat cu mulți ani în urmă, urmând a fi întreprinse măsuri pentru ajustarea înscrisurilor la rigorile actuale.

Neimplementarea HG nr. 161/2019

- ✓ Din 152 de loturi de teren cu suprafața de 7692,95 ha în valoare de 291,34 mil. lei, transmiterea cărora către APP prin actul de primire predare nu a avut loc.
- ✓ În anul 2022, ministerul a întocmit și transmis către APP actele de primire predare pentru 107 loturi de teren cu suprafața de 6964,04 ha, în valoare de 271,04 mil. lei, acestea, până la finele anului 2023, nu au fost semnate de către APP și remise ministerului.

➤ 2 loturi de teren cu suprafața de 0,29 ha, deși sunt înregistrate la organele cadastrale, nu se regăsesc în Anexa nr.1 la HG nr.161/2019

MAIA	CSTSP	Total
1 lot (0,2 ha)	1 lot (0,09 ha)	2 loturi (0,29 ha)

➤ 9 loturi de teren cu suprafața de 1663,73 ha, dreptul de utilizare a terenurilor respective fiind înregistrat în RBI, nu se regăsesc în Anexa nr.3 la HG nr.161/2019

ICCC „Selecția”	Total
9 loturi (1663,73 ha)	9 loturi (1663,73 ha)

- APP, în calitate de administrator al terenurilor –domeniul public, nu a reflectat în evidența sa contabilă 9 loturi de teren cu suprafața de 1663,73 ha, din motivul că nu a fost întocmit actul de primire predare între părți.
- ICCC „Selecția” nu a exclus din evidența sa contabilă 5 ha transmise Ministerului Sănătății pentru construirea spitalului regional.

ICCC „Selecția”: Supraevaluarea cu 0,18 mil. lei a soldului contului extrabilanțier 822100 „Active luate în locațiune/arendă/comodat”

APP: subevaluarea cu cel puțin 122,3 mil. lei a valorii contului 371 „Terenuri”

Conform HG nr.791/2023, ICCC „Selecția” a fost absorbit prin fuziune cu Institutul de Fitotehnie „Porumbeni”, fiind creată o Instituție Publică nouă „Centrul Național de Cercetare și Producere a Semințelor”, urmând a fi întreprinse măsuri pentru reîncheierea contractelor de comodat

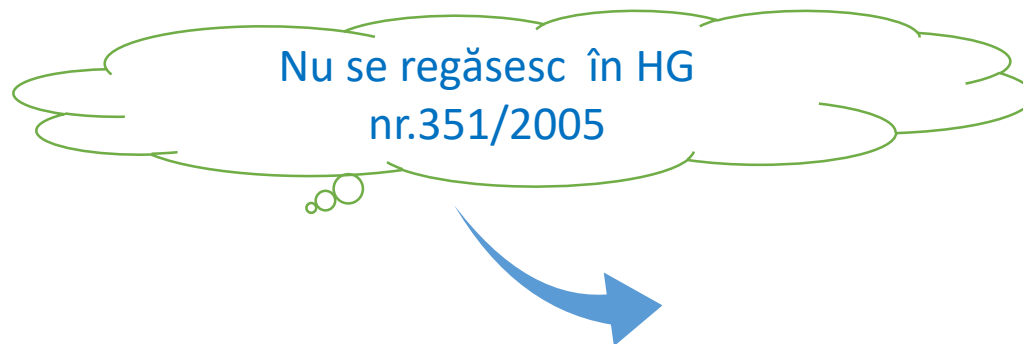

Neimplementarea HG nr. 351/2005

- neajustarea înscrisurilor din **Anexa nr. 14 la HG nr.351/2005** din totalul de **258 de clădiri** gestionate de minister, drepturile de proprietate sunt înregistrate pentru **212 de clădiri**, din care doar **99 sau 46,7 %** sunt incluse în **HG** sus menționată

	SSIAPH	CSTSP	ICCC „Selecția”	IȘPBZMV	IF Porumbeni	IPAPS N.Dimo	IȘPHTA	MAIA	Total
Neînregistrare în HG nr.351/2005	49/145	28/28	42/42	3/3	11/14	9/9	14/14	3/3	159/258

Statutul dublu atribuit Oficiului Național al Viei și Vinului

✓ Conform statutului ONVV este instituție publică la autogestiune (sector corporativ)

✓ ONVV i-a fost atribuit neregular statutul de instituție bugetară (org.2 CBO 16361) – sistemul bugetar

Regulamentar astfel de tranzacții urmează a fi efectuate prin transferul mijloacelor bugetare direct de la minister către **ONVV** prin **ECO 263**, fără atribuirea beneficiarului a codului de executor de buget

Număr semnificativ de zile de concedii anuale nefolosite

Acumularea unui număr semnificativ de zile de concediu anual nefolosite:
Total pe minister - **7687 de zile**

	MAIA	AIPA	FDDM/ ANIM	SSTSP	SSIAPH	CMI	ICCC „Selecția”	IF Porumbeni	IPAPS N.Dimo	IȘPHTA	IȘPBZMV	UCIMPA BM	UCIP FIDA	UCIPRSV	ONVV	ADMA	Total
Zile de concediu anual neutilizare	2084	1871	32	239	273	28	813	397	1077	3752	477	-	172	-	403	295	7687
Minim per persoană (zile)	2	3	3	2	5	-	2	14	26	1	4	-	1	-	9	2	X
Maximum per persoană (zile)	42	115	13	56	35	23	31	56	191	300	22	-	85	-	58	56	x
Valoarea estimativă (mii lei)	1955	1477,9	12,98	69,7	62,03	3,3	25,2	128,0	294,9	87,85	87,87	-	160,0	-	269,5	161,5	5022,53

Numărul maxim de zile de concediu anual neutilizate per persoană variază de la 13 zile până la 300 de zile.

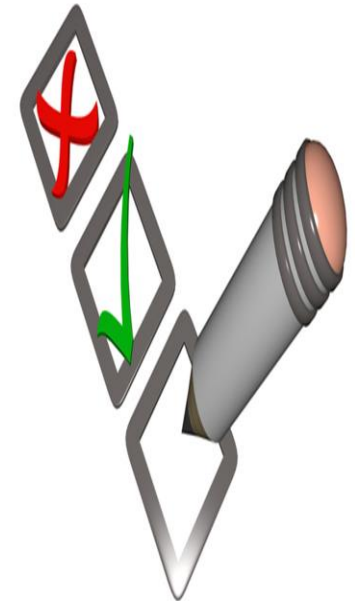

Organizarea neconformă a evidenței contabile

Unitatea consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol

- ține evidența contabilă conform SNC
- raportează conform cerințelor ordinului MF nr.216/2015, cu utilizarea tabelului de transpunere
- atribuit în cadrul sistemului bugetar codul de executor de buget (org.2)

Atribuirea neconformă a statutului Unităților Consolidate pentru Implementarea Proiectelor finanțate din surse externe (1)

- Ministerul nu s-a conformat, prevederilor în art. 84 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014
- Formele organizatorico – juridice ale UCIP neuniforme

- ✓ IP Unitatea de Implementare și Monitorizare a Proiectelor în Domeniul Agriculturii, finanțată de Banca Mondială (org.2 – 16354)
- ✓ Creată conform HG nr.878/1999
- ✓ Forma organizatorico – juridică
Organizație necomercială, fără profit
- ✓ Evidența contabilă
Ține evidența contabilă și prezintă rapoarte statistice, în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

- ✓ IP Unitatea Consolidată pentru Implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (org.2 – 16353)
- ✓ creată conform HG nr. 980/2000
- ✓ Forma organizatorico – juridică
Instituție autonomă, non-profit
- ✓ Evidența contabilă
ține evidența contabilă și prezintă rapoarte statistice, în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

- ✓ IP Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Programului de Restructurare a Sectorului Vitivinicol (org.2 – 16360)
- ✓ creat conform HG nr. 1005/2010
- ✓ Forma organizatorico – juridică
Organizație necomercială sub formă de instituție publică, nonprofit
- ✓ Evidența contabilă
ține contabilitatea și raportarea financiară în conformitate cu SNC și SIRF

Autoritate/instituție bugetară – entitate de drept public

Atribuirea neconformă a statutului Unităților Consolidate pentru Implementarea Proiectelor finanțate din surse externe (2)

Art.2 din Legea nr.181/2014.

Proiectul finanțat din surse externe reprezintă ansamblul de activități finanțate din granturi și/sau împrumuturi acordate Guvernului sau autorităților publice centrale și/sau locale de către organizațiile internaționale și de către alți donatori externi pentru atingerea unui obiectiv general sau mai multor obiective specifice

Art.27 lit. c) din Legea nr.181/2014.

Granturile pentru susținerea bugetului și pentru proiectele finanțate din surse externe fac parte din veniturile bugetare

Art. 42 lit. b) din Legea nr.181/2014

Resursele proiectelor finanțate din surse externe fac parte din cheltuielile autorităților/instituțiilor bugetare

Art. 44 alin.(1) din Legea nr.181/2014.

Resursele aferente proiectelor finanțate din surse externe se administrează în conformitate cu prevederile acordurilor respective, în limitele alocațiilor bugetare aprobate

Autoritate/instituție bugetară – entitate de drept public

! Atribuirea neconformă a statutului Unităților Consolidate pentru Implementarea Proiectelor finanțate din surse externe (3)

Abordare greșită a MF

Răspunsul MF către UIP din domeniul sănătății

... „în cazul când alocațiile pentru implementarea proiectelor sunt prevăzute în bugetul de stat, UIP va ține evidența contabilă și va prezenta situațiile financiare conform Standardelor Naționale de Contabilitate și prevederilor Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017, dar la întocmirea rapoartelor financiare, de către UIP se va utiliza Tabelul de trecere a Planului de conturi contabile în sistemul bugetar la Planul general de conturi în sectorul corporativ, aprobat prin ordinul ministrului finanțelor nr.28/2019” ...

Autoritate/instituție bugetară – entitate de drept public

! Atribuirea neconformă a statutului Unităților Consolidate pentru Implementarea Proiectelor finanțate din surse externe (4)

Abordare greșită a organelor de control

- ✓ Amendarea UCIP
- ✓ Impunerea UCIP să treacă la ținerea evidenței contabile și raportarea financiară conform SNC
- ✓ înaintează recomandări ca UIP să asigure aplicarea prevederilor Legii salarizării nr.847/2022 și HG cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară nr.743/2002.

Autoritate/instituție bugetară – entitate de drept public

Statut dublu acordat Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii (ADMA)

Entitate din sectorul corporativ

- ✓ Gestionează **fondul de rulment** constituit în anii precedenți din **grantul extern** acordat de către **JICA**
- ✓ **CUT extrabugetar**

Entitatea din sistemul bugetar

- ✓ Gestionează **împrumutul extern** acordat de Guvernul Japoniei tot prin intermediul **JICA**
- ✓ **CUT bugetar**

- ✓ întocmește 2 seturi de rapoarte financiare separate: unul **unul** întocmit conform cerințelor distincte aferente sistemului bugetar, **altul**, conform cerințelor sectorului corporativ
- ✓ Raportul **generalizator** întocmit conform cerințelor sectorului corporativ include și tranzacțiile efectuate prin **CUT bugetar**
- ✓ Este prezentat **BNS** și participă la întocmirea Conturilor Naționale.
- ✓ Ca efect – raportarea dublă și dublarea tranzacțiilor la nivel de țară

Întreprinderile de Stat aflate în proces de insolabilitate

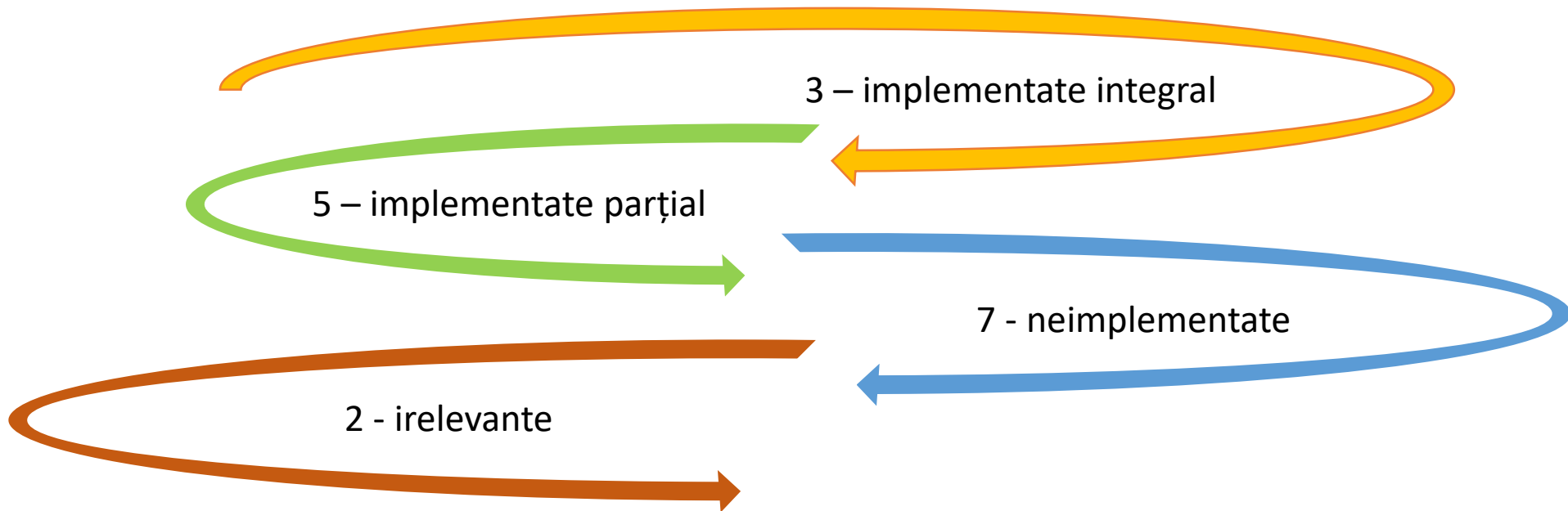
- ✓ APP, în calitate de fondator al Î.S., nu a întreprins măsurile prevăzute în art. 35 alin. (3) din Legea insolabilității nr. 149/2012
- ✓ Până în prezent, nu au fost operate modificări în documentele de constituire a 4 Î.S., fondator al cărora anterior a fost MAIA
- ✓ o parte din Î.S. , aflate în proces de insolabilitate, nu desfășoară activități economice pe parcursul mai multor ani, ultimele Rapoarte/situații financiare fiind prezentate în anul **1999** (ÎS Experimentală pentru cultivarea legumelor în sere „Terra”) sau în 2006 (Î.S. Asociația Agroindustrială „Victoria”).

Gradul de implementarea a recomandărilor

Nivelul de implementare a recomandărilor - 36,7%

Mare parte a recomandărilor neimplementate țin de proprietare

Opinia de audit

Rapoartele financiare consolidate ale MAIA încheiate la 31.12.2023, cu excepția efectelor aspectelor descrise în secțiunea Baza pentru opinie, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine corectă și fidelă în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil

Deficiențele remediate în cadrul misiunii de audit

- În anul 2024 s-a exclus din evidența contabilă:
 - **66,9 mil.lei**, valoarea capitalului social al 4 întreprinderi de stat fondator al cărora conform HG nr.902/2017 este APP.
 - **20,2 mil.lei**, valoarea capitalului social al Î.S. „Moldresurse”, radiate în anul 2023 din Registrul persoanelor juridice.
 - **2,4 mil.lei**, valoarea capitalului social al Î.S.. „Centrul de Stat pentru Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și a Fertilizanților”, care în anul 2020 a fost reorganizată din Î.S. în Instituție Publică.
- În anul 2024 înscrisurile din Anexa nr. 14 la HG nr.351/2005 au fost completate cu 35 de poziții noi.